

Csilizköz családnevei

Illés Attila

Munkám célja a Csilizköz hét településének (Balony, Csiliznyárad, Csilizpatas, Csilizravány, Kulcsod, Medve, Szap) család- és utónévanyagának feldolgozása. Forrásként a lakosság-nyilvántartás (melyből a 2012-est használtam), valamint a polgári és egyházi anyakönyvek szolgáltak. Az így rendelkezésemre álló névanyagból próbáltam a legátfogóbb és legteljesebb képet nyújtani a vizsgált térség neveiről.

Csilizköz története

Fontosnak tartom bemutatni a vizsgáldásom területét, ezért pár szóban kitérek a Csallóköz és azon belül Csilizköz történetére. *Csallóköz* nemcsak a Duna, hanem egyben Európa legnagyobb folyami szigete is. Délről a Nagy-Duna, északról a Kis-Duna határolja. A tájegység az egykori *Csalló* folyóról kapta a nevét. A névadás arra utal, hogy a terület eredetileg nem sziget volt. A *-köz* összetételű tájnevek általában egy nagyobb és egy kisebb vízfolyás által közrefogott földdarabot jelölnek (Barangoló 1995, 7).

A mai *Csallóköz* nyugati fele a történeti Pozsony (vár)megyéhez tartozott. Ezt a tájegységet a népi tájmegjelölés *Főtáj*nak nevezi. Az alsó rész a volt Komárom (vár)megyéhez tartozott, melynek népies neve *Altáj*. Ezek a megnevezések tükröződnek vissza a Felső- és Alsó-Csallóköz megnevezésekben is.

„A *Csilizköz* megnevezés is tipikus tájnév. Előtagjában a *Csiliz* patak neve áll, utótagja pedig ősi *köz* szavunk. Első írásos említése tájnévként elég későn, 1773-ból ismert. A *Csiliz* név eredete tisztázatlan. A tájnév utótagja, azaz a *köz* szavunk finnugor eredetű. Jelentése ebben az esetben 'közbülső, középső', amely a folyó/k által közbezárt területre utal.” (Horváth 2000, 17) Ez a táj egykor közigazgatásilag is külön állt. A Csallóközt egykor három vármegyéhez osztották be: legnagyobb része Pozsonyhoz, kisebb, keleti területe Komáromhoz, a Csiliz-patak határolta terület pedig Győr vármegyéhez tartozott. A hajdani Győr vármegye közigazgatásilag magába foglalta Győr szabad királyi várost, a Sokoróaljai járást Tét-Szentkút székhellyel, továbbá a Győrszentmárton székhellyel rendelkező Puszta járást, valamint Tó-Sziget-Csilizköz járást, melynek székhelye szintén Győr volt. 1854 és 1860 között rövid ideig Komárom vármegyéhez tartozott Csilizköz. „De ebbe nem nyugodtak bele a csilizköziek, és beadványokkal arra hivatkoztak, hogy számukra a Duna nem akadály, a Győrbe járást megszokták, Komáromba és Pozsonyba csak akkor utaznak, ha muszáj, tehát kérik visszahelyezésüket Győr vármegyéhez.” (Horváth 2000, 22–23)

Csilizköz 1860-tól 1920-ig – a Trianonban megkötött békeszerződésig – Győr vármegyéhez tartozott, s csak ekkor csatolták a megalakult első Csehszlovák Köztársasághoz. 1920–1938 között a Dunaszerdahelyi járáshoz tartozott, majd 1938 és 1945 között egy rövid ideig ismét visszacsatolták Magyarországhoz, de ekkor már a Komáromi megyéhez. 1945 után ismét Csehszlovákia része lett, és ekkor az újonnan létrehozott Nagymegyeri járáshoz csatolták. A járás megszüntetésével, és az új területi átszervezés következtében Csilizköz 1960 júliusától ismét a Dunaszerdahelyi járás része.

Mielőtt a részletes vizsgálatot elkezdeném, szükségesnek tartom két fogalom – családnév és az utónév – meghatározását.

A családnév fogalma alatt Hajdú Mihály megfogalmazását vettem alapul. Eszerint: „A családnév meghatározása nem egyszerű és nem is egyértelmű a magyar szakirodalomban. Családnévnek ugyanis csak akkor tekinthetünk egy névtípust, amikor az valóban a családot jelöli, tehát az egész család, fölmenők és leszármazottak viselik, vagyis öröklődik” (Hajdú 2003, 732).

Az utónév így fogalmazható meg: „Nagyon változatos a meghatározása azoknak a neveknek, amelyeket a kereszténység fölvétele előtt használt a magyarság. Az eredetei, magyar nevek azért nem felelnek meg a valóságnak, mert egy részük nem magyar etimonú, hanem jövevénynév valamely idegen nyelvből, amellyel érintkezett a magyarság” (Hajdú 2003, 347). Hajdú Mihály jobbnak tartja az „egyéni név” meghatározást, de én a munkámban a hivatalos *utónév* megfogalmazást használom.

Magyar eredetű családnevek

A magyar családnevek kialakulásának, fejlődésének, valamint régebbi és mai rendszerezésének kérdése még ma is sok tekintetben homályos. Kniezsa István így vélekedik a családnevek kialakulásáról: „A családnevek kutatásában megnyilvánuló dilettantizmus oka nyilván abban keresendő, hogy a családneveket a komoly magyar tudománykutatást nem érdekelte. A fordulat e téren az I. világháború után a 30-as években állt be azzal, hogy a helytörténetírás nálunk is tudományos alapokon indult meg. Ezt az irányt Mályusz Elemér kezdeményezte. A vizsgált területek nemzetiségi viszonyainak alakulását kutatta, legfontosabb forrásai éppen a családnevek voltak” (Kniezsa 2003, 258).

A nevek osztályozásához Hajdú Mihály: *Általános és magyar névtan* című munkájának felosztását alkalmaztam, a nevek jelentésének meghatározásához pedig Kázmér Miklós: *Régi magyar családnevek* című munkáját használtam fel.

Apanévi eredetű

„Leggyakoribb volt az apa nevének megemlézése a szóban forgó személy neve mellett. Az Ószövetségből: Es *Azarias Nathannac fia* az tizt tartóknac előtők iáró vala, és *Zabud az Nathannac fia* fő tanácsos... (I. Királyok 4: 1–5). Ugyanilyen apa nevével történő pontosításokat találunk a XII–XIII. századi magyar oklevelek-

ben is. 1200 k.: *'Tuhutum pater Horca'* (Tühütüm Horka apja), 1247: *'Chuda filius Symonis, Petrus filius Mortun'* (Simon fia Csuda, Márton fia Péter). Természetesen ezek még nem családnevek voltak, csak pontosították a szóban forgó személyt. A mai családnevek között is igen gyakori az apa nevéből keletkezett." (Hajdú 2010, 9–10) Ide a következő nevek tartoznak: *Adorján, Antal, Bartalos, Hölgye, Illés, Kázmér, Kósa, Kozmér, László, Lukács, Miklós, Rózsa, Sándor, Simon, Vida* stb.

Származási helyre utaló családnevek

A származási helyre utaló családnevek népes csoportot alkotnak. Elmondható, hogy a magyar eredetű családneveken a leggyakoribb a származási helyre utaló *-i* képző, mivel a magyar nyelvben a valahová való tartozás kifejezésére csak az *-i* képző szolgál. Hajdú Mihály szerint ezek a nevek a következőképpen alakultak ki: „Először megkülönböztető névelemként kapcsolódott az eredeti lakhely megkülönböztetése a családnévhez, majd kettős családnév alakulhatott ki, amelyből az eredetre vonatkozó került ki végérvényesnek, vagy egyszerűen fölváltotta a régi családnévet az előző lakhelyre utalás.” (Hajdú 2003, 795) Ebbe a kategóriába sorolhatók: *Écsi/Écsy, Derzsi, Szombathelyi, Bajcsi/Bajcsy, Hodosi, Csicsay, Tárkányi, Patassy, Tatai, Peredi, Lendvay, Végh, Rákóczi, Berecky, Csápai/Csápay, Tardi* stb.

Az alapszó etnikai hovatartozásra utal

„Sokszor az egyes személyek jó pontosítási szempontjának látszott a valamely néphez, népcsoporthoz való tartozás megadása.” (Hajdú 2010, 13) A magyarok között élő idegen ajkúak egykori népi elnevezése gyakran vált családnévvé, mivel az eltérő nemzetiségi jelleg megjelölése nagyon alkalmas volt a megkülönböztetésre. E csoportba tartozó nevek gyakori elterjedését Hajdú így magyarázza: „Elsősorban nem azokat nevezték el az adott népnévvel, akiknek valóban anyanyelve volt a névben szereplő nép nyelve, hanem azokat, akik bármilyen módon kapcsolatban álltak azzal: közelükből származtak, ruházatukban, viselkedésükben hasonlítottak, vagy csak beszéltek a nyelvet. Az idegen nyelvű települések általában homogének voltak még a XVIII. században is. Ahol pedig mindenki ugyanazt a nyelvet beszélte, nem volt értelme megkülönböztetni népnévvel az ottaniakat.” (Hajdú 2010, 13) Ebbe a csoportba sorolhatók: *Horváth, Orosz, Tóth, Rácz, Németh, Polák, Mórocz, Sidó, Zsidó* stb.

Iparos, kézműves mesterségre utaló nevek

Iparos, kézműves mesterségre utaló nevekből egy gyűjtőkategóriát hoztam létre. Hajdú szerint a következő alcsoportok tartoznak ide: „Az elsőbe tartoznak az úgynevezett ősfoglalkozások, a gyűjtőgető, halász, vadász életforma foglalkozásai és azok szimbólumai, amelyek utalnak a foglalkozásra: *Halász, Kárász,*

Gémes stb. Az állattenyésztési foglalkozások köréből való családnevek: *Pásztor, Lovász, Gulyás* stb. Növénytermesztésre utalók: *Szántó, Eke, Arató* stb. Régi céhes mesterségek közül a fémmel való munkára vonatkozik: *Kovács, Lakatos, Rezműves* stb. Az áru, személy, üzenet szállításának munkái: *Kocsis, Szekeres, Révész* stb. Amint látjuk, több olyan név van közöttük, amelyekről ma már azt sem tudhatjuk teljes bizonyossággal, hogy valaha milyen foglalkozásokat jelentettek.” (Hajdú 2010, 15) Ide sorolhatók: *Álló, Varga, Szabó, Zsemlye, Takács, Molnár, Szekeres, Soós, Deák* stb.

Alapszó emeberi tulajdonságra utaló köznévv

A kezdetektől fogva az emberek legegyszerűbb megkülönböztetési módja a külső és belső tulajdonságainak vizsgálata. „Az egyik legősibb névadási mód a látható, külső tulajdonság alapján adott név. A természetközeli népeknél előfordulhatott születéskor is, de legtöbbször a név cseréjekor. Ugyanis a születési név megváltozott, ahogyan változtak viselőjének tulajdonságai: kiderült balkezessége, magassá nőtt, meghízott, megnősült vagy megkopaszodott, elvesztette valamely testrészét. Az írott forrásokban ezekből kevesebbet találunk, mert éppen a változó tulajdonság nem alkalmas az időben tartós azonosításra.” (Hajdú 2010, 16)

Testi tulajdonságra utaló családnév

A külső tulajdonságokra utaló nevek közé azokat sorolhatjuk, melyek direkt módon utalnak a termetre, testalkatra, ruházatra, bőr- és hajszínre, valamint egyéb külső testi jegyre. Itt nehéz meghúzni a határt ez egyéb más csoportok között. Például a *Kis* és *Nagy* esetében a termet milyenségének kifejezésén túl mindenekelőtt nemzedékviszonyításra is szolgálhat. (Vörös 2004, 342–343) Például: *Nagy, Csóka, Fekete, Tar, Vass, Szakál, Vörös, Bott*.

Lelki tulajdonságra utaló családnevek

„A belső tulajdonság jelentésű nevek hasonlóképpen igen kis számban fordulnak elő a Bibliában ‘...az írás tudó *Ionathannac* házában...’ (Jeremiás 37:15). Még ritkábban találkozunk velük a korai magyar oklevelekben. 1292: ‘*uir magnificus Ladislaus Banus tocius Sclavonie*’ (a *nagyszerű férfi László* egész Szlavónia bánja). A mai családnevek között előfordul egy részük predestinációs vagy kívánságnévként is: *Jó, Jámor, Kemény* stb. Más részük pedig ragadványnévből vagy felnőtt korúnak a kialakult jelleme alapján közvetlenül vált családnévvé: *Vígh, Dalos, Tánczos* stb.” (Hajdú 2010, 16) Ide tartozik: *Vígh, Baráth, Puha, Lelkes*.

Valakihez tartozásra vagy tulajdonságra utaló családnevek

„A foglalkozásnevekhez nagyon hasonlók (de belső tulajdonságra is vonatkozhatnak metaforikusan) azok a nevek, amelyek inkább a valakihez tartozásra utalnak: háztartásban, kastélyban, földjén, birtokán élnek, dolgoznak, szolgálnak. Igen sok névviselőjük és megtévesztő jelentésük miatt külön csoportba sorolásuk indokoltnak látszik, hiszen éppen ezeknek motivációit ismerik a névviselők és nevek iránt érdeklődők a legkevésbé. Gyakori közöttük a *Császár, Király, Herceg* stb.” (Hajdú 2010, 15)

Idegen eredetű családnevek

Mint minden nyelvben, a magyarban is vannak jövevény családnevek, melyeknek viselői vagy azok utódai magyarrá váltak, anyanyelvük a magyar lett, nevüket azonban megtartották.

Természetes dolog, hogy családneveink között sok az idegen eredetű. Ez minden népnél előfordul, talán nálunk azért feltűnőbb, mert el tudjuk különíteni a magyar és az idegen neveket. A családnevek megjelenése óta kisebb-nagyobb számban olvadtak be népünkbe szlovákok, szerbek, horvátok, németek. Ezek nagy része megtartotta eredeti családnevét. (Hajdú 1994, 40)

Szláv/szlovák eredetű családnevek

A nem magyar családnevek közül legnagyobb számú a szláv neveket viselő csoportja. Különbég van azonban a délszláv, a szlovák, a ruszin eredetű nevek között, de egyértelműen következik a földrajzi elhelyezkedésből, hogy honnan vándorolhattak, költözökhettek be a szláv családok (Hajdú 1994, 45).

Utónevek

Az utónevek kutatásánál figyelembe vettem a név eredetét, azokat a neveket, melyekből kialakult, valamint az adott név jelentését. E szempontok alapján eredetük szerint az utóneveket a következő szempontok szerint osztályoztam:

- **belső keletkezésűek:** *Árpád, Béla, Botond, Csaba, Ernő, Gergő, Géza, Gyula, Levente, Szabolcs, Zétény, Zoltán, Zsombor, Zsolt, Anikó, Aranka, Csenge, Enikő, Gyöngyi, Gyöngyvirág, Györgyi, Hajnalka, Jolán, Kincső, Tímea, Tünde, Viola, Virág* stb.

Idegen eredetűek

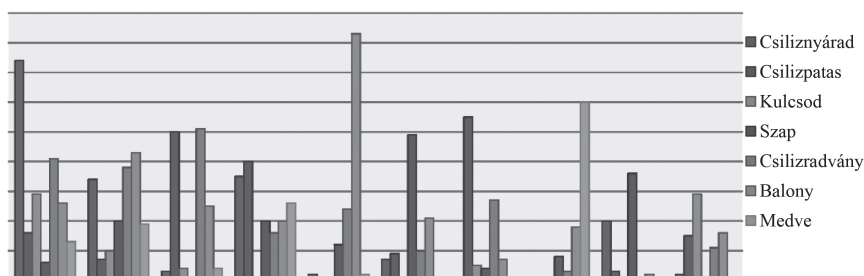
- **bibliai eredetű:** *Ádám, Barnabás, Dániel, Dávid, Gábor, János, József, Máté, Mátyás, Mihály, Péter, Tamás, Anna, Erzsébet, Eszter, Éva, Hanna, Izabella, Magdolna, Mária, Márta, Rebeka, Simona, Zsuzsanna* stb.

- **más idegen nyelvből származók:** *Adrián, Ágoston, Ákos, Aladár, Albert, Attila, Balázs, Bálint, Benedek, Dénes, Dominik, Edmund, Erik, Flórián, Christopher, István, Jaroslav, Károly, Kitti, Klára, Kornél, László, Lubomír, Marek, Marián, Márió, Márk, Maroš, Martin, Márton, Miroslav, Ottó, Pál, Richard, Róbert, Rudolf, Tibor, Tihamér, Zdenek, Adél, Adrianna, Ágnes, Alexandra, Andrea, Anett, Angelika, Beáta, Brigitta, Dóra, Edina, Edit, Elvira, Emma, Erika, Fanni, Flóra, Gabriella, Georgina, Gizella, Hilda, Ildikó, Ilona, Júlia, Karolína, Kornélia, Laura, Lenke, Lívია, Marianna, Mónika, Natália, Nikolett, Pavla, Piroska, Renáta, Rozália, Sabína, Scarlett, Stefánia, Szilvia, Tatiana, Valéria, Viktória, Zsanett, Zsófia, Zsóka stb.*
- **vegyes keletkezésű:** *Alfonz, András, Ferenc, Gergely, György, Imre, Krisztián, Lajos, Miklós, Nikolas, Olivér, Patrik, Sándor, Anita, Annamária, Barbara, Bernadett, Blanka, Henrietta, Irén, Katalin, Krisztina, Margit, Melinda, Petra, Réka, Tamara, Terézia, Veronika, Vilmos, Vivien stb.*

Összegzőképpen a családnevekről elmondható, hogy a hét csilizközi településen a következő nevek a legelterjedtebbek: *Nagy* (205), *Horváth* (171), *Csicsay/Csicsai* (157), *Szabó* (137), *Vörös* (123), *Bartalos, Takács* (96), *Kulacs* (89), *Vida* (88), *Both* (74).

A *Nagy* családnévről elmondható, hogy Csiliznyáradon a legelterjedtebb (74 személynek ez a családneve). Csilizpatason (16) a tizenegyedik, Kulcsodon (29) a harmadik, Szapon (6) a tizenegyedik, Csilizradványon (41) második, Balonyon (26) a hatodik és Medvén (13) a nyolcadik leggyakoribb név. A *Horváth* név a Csilizköz mind a hét településén előfordul, és általában a leggyakoribb öt családnév közé sorolható (ez alól Csilizpatas község a kivétel, ahol a csak a tizenhetedik leggyakoribb családnév). A *Szabó* név Szap község kivételével az összes településen előfordul, legnagyobb számban Csilizpatason (50) és Csilizradványon (51). A *Csicsai/Csicsay* név Kulcsod kivételével az összes vizsgált település névanyagában megtalálható volt. A *Vörös* névről elmondható, hogy a legtöbb ilyen nevű személy Balonyon él (83). Csilizpatason és Kulcsodon ez a családnév nem fordul elő, míg a maradék négy településen számuk nem éri el a balonyi 50%-át sem (Csiliznyárad 2, Szap 12, Csilizradvány 24, Medve 2). A *Bartalos* és *Takács* családnévet egyaránt 96 személy viseli. Míg a *Bartalos* név Szap (49) községben a legelterjedtebb, addig Kulcsod és Medve községekben nem is fordul elő. A *Kulacs* családnévről hasonló mondhatók el, mint a *Vörös* névről. Medve községben 60 személy viseli családnévként ezt a nevet. Három községben (Csiliznyárad, Csilizpatas, Kulcsod) nem található ilyen nevű személy, és fennmaradó három községben (Szap, Csilizradvány, Balony) sem tarozik a tíz leggyakoribb név közé. Érdekes még, hogy a községben a második leggyakoribb családnév a *Kovács* (27), amely név semelyik más községben nem található meg. A *Vida* családnév két település (Kulcsod és Medve) kivételével megtalálható a Csilizközben. A *Both* családnév (valamely településeken *Bott* alakban) Medve kivételével megtalálható az összes településnév személynévanyagában.

A leggyakoribb tíz családnév Csilizközben 2012-ben

Kulcsod község családneveiről elmondható, hogy a leggyakoribb három név nem tartozik a Csilizköz legerősebb nevei közé. A legnagyobb számban a *Gaál* (47), a *Bognár* (30) és a *Petőcz/Petőcz* (29) családnevek fordulnak elő. E családnevekről elmondható, hogy más csilizközi településen csak elenyésző számban fordulnak elő.

A leggyakoribb tíz családnév Csilizközben 2012-ben							
Név/Falu	Csiliznyárad	Csilizpatas	Kulcsod	Szap	Csilizradvány	Balony	Medve
Nagy	74	16	29	6	41	26	13
Horváth	34	7	10	20	38	43	19
Szabó	3	50	4	-	51	25	4
Csicsay/ Csicsai	35	40	-	20	16	20	26
Vörös	2	-	-	12	24	83	2
Bartalos	7	9	-	49	10	21	-
Takács	1	55	5	4	27	7	-
Kulacs	-	-	-	8	3	18	60
Vida	20	3	-	36	1	2	-
Both	2	15	29	1	11	16	-

Az eredetük alapján 550 magyar eredetű családnevet sikerült beazonosítanom. Ezek mellett a névanyagban található még 201 idegen eredetű családnév is, melyek közül 165 szláv/szlovák eredetű, 35 német és 1 egyéb idegen eredetű.

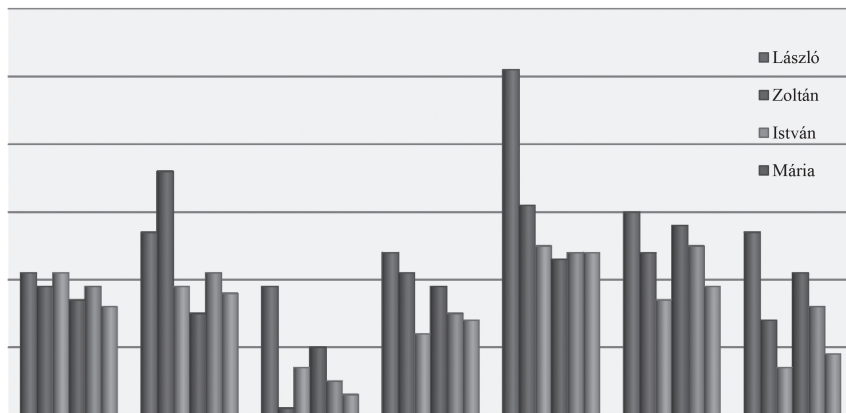
A magyar eredetű családneveket három kategóriába soroltam: személynévi alapszavú, köznévi alapszavú és emberi tulajdonságra utaló családnevek. Ezek közül a legnépesebb kategóriát a személynévi alapszavú nevek alkotják. Ebbe a kategóriába 286 családnév tartozik. E kategórián belül az apanévi eredetű (152) és a származási helyre utaló (123) családnevek kategóriája a legnépesebb. A köznévi alapszavú családnevek közül az iparos, kézműves mesterségre (110),

valamint az etnikai hovatartozásra utaló (46) családnevek közé sorolható a legtöbb név. Az emberi tulajdonságra utaló családnevek közül a testi tulajdonságra (77) és a lelki tulajdonságra (12) utaló családnevek a legelterjedtebbek.

Az utóneveknél külön vizsgáltam a férfi és a női keresztneveket gyakoriságuk és eredetük szerint a csilizközi falvakban. Vizsgálódásom alapján elmondható, hogy a tíz leggyakoribb férfi utónév a következő: *László* (199), *Zoltán* (146), *István* (108), *József* (95), *Imre* (76), *Tibor* (72), *Péter* (69), *Attila* (68), *Tamás* (65), *Ferenc* (61). A legelterjedtebb női utónevek a következők: *Mária* (133), *Erzsébet* (125), *Ilona* (103), *Éva* (93), *Katalin* (75), *Zsuzsanna* (61), *Mónika* (58), *Andrea* (56), *Margit* (48), *Judit* (44).

A leggyakoribb három férfi utónévről (*László*, *Zoltán*, *István*) elmondható, hogy: a *László* keresztnév legnagyobb számban Csilizradvány (51) községben fordul elő, míg legkevesebben Kulcsod községben (19) viselik ezen nevet. Csilizpatason 36 személy viseli a *Zoltán* nevet, míg Kulcsodon mindössze egyetlen egy személynek ez a keresztnéve. Az *István* nevet 25 személy mondhatja keresztnévének Csilizradványon, míg Kulcsod és Medve községekben 7–7 személy viseli ezt a nevet.

A leggyakoribb három férfi és női utónevek Csilizközben 2012-ben

A leggyakoribb három női utónév közül a *Mária* nevet Balonyon (28) és Csilizradványon (23) viselik a legtöbben, míg Kulcsodon (10) a legkevesebben. A legtöbb *Erzsébet* nevű személy szintén Balonyon (25) és Csilizradványon (24) él, míg a legkevesebb Kulcsod (5) községben. A legtöbb *Ilona* nevű nő Csilizradványon (24) és Balonyon (19) él, míg a legkevesebb Kulcsodon, ahol mindössze három személy viseli ezt a keresztnévet.

A leggyakoribb három férfi és női utónevek Csilizközben 2012-ben							
Név/falu	Csiliznyárad	Csilizpatas	Kulcsod	Szap	Csilizradvány	Balony	Medve
László	21	27	19	24	51	30	27
Zoltán	19	36	1	21	31	24	14
István	21	19	7	12	25	17	7
Mária	17	15	10	19	23	28	21
Erzsébet	19	21	5	15	24	25	16
Ilona	16	18	3	14	24	19	9

Az utóneveket három kategóriába soroltam: belső keletkezésű, idegen eredetű és vegyes keletkezésű. Mind a női, mind a férfi utóneveknél a legnépesebb kategória az idegen eredetű családneveké volt (a női utóneveknél 556, míg a férfi utóneveknél 391 név tartozik ide összesen). A belső keletkezésű nevekhez 111 férfi és 99 női utónév tartozott. A vegyes keletkezésűeknél 83 férfi és 137 női utónév található.

Irodalom

Bogoly János–Csáky Károly–Csík Zoltán–Danter Izabella–Gudman Ilona–Jókai Mária –Kovács István–Mihályi Molnár László–Mészáros Klára (1995): *Barangoló*. Pozsony: Terra Könyvkiadó.

Hajdú Mihály (1994): *Magyar tulajdonnevek*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.

Hajdú Mihály (2003): *Általános és magyar névtan*. Budapest: Osiris Kiadó.

Hajdú Mihály (2010): *Családnevek enciklopédiája*. Budapest: Tinta Könyvkiadó.

Kálmán Béla (1989): *A nevek világa*. Debrecen: Csokonai Kiadó.

Kázmér Miklós (1993): Régi magyar családnevek szótára XIV–XVII. század. Budapest: Magyar Nyelvtudományi Társaság.

Kniezsa István (2003): *Helynév- és családnévvizsgálatok. Öt tudomány*. Budapest: Lucidus Kiadó.

Ladó János–Bíró Ágnes (2005): *Magyar utónévkönyv*. Budapest: Vince Kiadó.

Vörös Ferenc (2004): *Családnévutatók Szlovákiában*. Pozsony: Kalligram Könyvkiadó.

H. Nagy Péter

párhuzamos mintázatok

NAP Kiadó

kaleidoszkóp könyvek